

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U101833

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 15-12-2023

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сидорук Людмила Миколаївна

2. LIUDMYLA SYDORUK

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4970-5197

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Дата захисту: 28-12-2023

Спеціальність за освітою: 014 Середня освіта (Математика)

Місце роботи здобувача: Відокремлений структурний підрозділ Кам'янець-Подільський фаховий коледж Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти "Кам'янець-Подільський державний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 44513065

Місцезнаходження: вул. Годованця, 13, Кам'янець-Подільський, Кам'янець-Подільський р-н., 32300, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки:

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): 2856

Повне найменування юридичної особи: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Код за ЄДРПОУ: 02125616

Місцезнаходження: вул. Огієнка, буд. 61, Кам'янець-Подільський, Кам'янець-Подільський р-н., 32300, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Код за ЄДРПОУ: 02125616

Місцезнаходження: вул. Огієнка, буд. 61, Кам'янець-Подільський, Кам'янець-Подільський р-н., 32300, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.01.45, 06.01.79.01, 06.01.01

Тема дисертації:

1. Формування професійної компетентності майбутніх економістів у процесі вивчення математичних дисциплін у закладах фахової передвищої освіти
2. Formation of future economists' professional competence in the process of studying mathematical disciplines in professional pre-higher educational institutions

Реферат:

1. Дослідження присвячене проблемі формування професійної компетентності майбутніх економістів у процесі вивчення математичних дисциплін у закладах фахової передвищої освіти (далі – ЗФПО). У першому розділі підтверджено актуальність проблеми формування професійної компетентності майбутніх фахівців

економічної галузі крізь призму формування математичної компетентності у ЗФПО. Конкретизовано сутність поняття «компетентність», як особистісного утворення, що формується зі знань, умінь та навичок, здобутих у процесі навчання та пропущених крізь призму особистісних якостей людини, збагачених її досвідом та вбудованих в систему цінностей задля ефективної мотивації певної діяльності, зокрема професійної. Професійна компетентність економіста розкривається через фундаментальну освітню підготовку, зокрема математичну. У другому розділі дослідження виокремлено та обґрунтовано організаційно-педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх економістів у процесі вивчення математичних дисциплін у ЗФПО. Організаційно-педагогічні умови визначено як свідомо створені обставини освітнього процесу, що стосуються його організації, форм, методів та змісту, і забезпечують успішність формування професійної компетентності майбутніх економістів у процесі вивчення математичних дисциплін. Доведено, що сукупність організаційно-педагогічних умов впливає на перебіг формування професійної компетентності майбутніх економістів у процесі вивчення математичних дисциплін. Встановлено, що організаційно-педагогічні умови визначають ефективність впливу внутрішнього освітнього середовища закладу на формування професійної компетентності майбутніх економістів у ЗФПО. За результатами системного аналізу виокремлено організаційно-педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх економістів у процесі вивчення математичних дисциплін: п професійне спрямування змісту (посилення прикладної спрямованості) математичних дисциплін; п адаптація математичної підготовки до потреб здобувачів освіти; п використання цифрових (інформаційно-комунікаційних) технологій. У дисертаційній роботі обґрунтовано, що комплекс вибраних організаційно-педагогічних умов дозволить створити адаптивно-цифрове освітнє середовище ЗФПО, яке відповідає запитам суспільства та вимогам забезпечення якості освіти. Реалізація властивості адаптивності ґрунтується на використанні цифрових технологій в освітньому процесі, що створює необхідні умови для індивідуалізації та диференціації навчання з урахуванням психофізіологічних особливостей здобувачів освіти. Охарактеризовано сутність поняття «адаптивне освітнє середовище», виокремлено його основні характеристики й умови формування. У третьому розділі подано методик у впровадження моделі формування професійної компетентності майбутніх економістів у процесі вивчення математичних дисциплін у ЗФПО. За допомогою методик М. Рокича, А. Уесманома, Д. Ріксома та Ч. Спілбергера, Ю. Ханінома, Д. Роттера інших досліджено рівень сформованості професійної компетентності майбутніх економістів у процесі вивчення математичних дисциплін у ЗФПО та ступінь прояву відповідних компонентів, зокрема: мотиваційного, когнітивного, діяльнісного й особистісно-професійного. Наведено результати педагогічного експерименту щодо формування професійної компетентності майбутніх економістів у процесі вивчення математичних дисциплін у ЗФПО. Завдяки впровадженню авторської моделі формування професійної компетентності майбутніх економістів у процесі вивчення математичних дисциплін в освітній процес ЗФПО у здобувачів освіти зросла мотивація до здобуття професії за спеціальністю 051 «Економіка», про що свідчать зрізи знань на кожному етапі навчання. Збільшилась кількість здобувачів освіти, які оцінюють на достатньому та високому рівнях свою готовність до здійснення майбутньої професійної діяльності.

2. The research deals with the issue of future economists' professional competence formation in the process of studying mathematical disciplines in professional pre-higher educational institutions. (Hereinafter referred to as PPEI). The relevance of the problem of future economists' professional competence formation in the process of studying mathematical disciplines in terms of mathematical competence formation in PPEI is confirmed in the first section. The essence of the concept of «competence» is clarified in the context of personal education, which reflects knowledge, skills and abilities acquired in the process of learning in terms of personal qualities, enriched with previous experience and integrated into the system of values for effective motivation of certain activities, professional, in particular. Based on an analytical review of scientific sources, it is argued that the formation of professional competence of future economists in PPEI should provide for the use of mathematical knowledge in the process of solving various problems of economic content not only during mathematical classes but also in general economic and professional training courses. The organizational and pedagogical conditions for future economists' professional competence formation in the process of studying mathematical disciplines in PPEI are

allocated and substantiated in the second section of the study. Organizational and pedagogical conditions are defined as consciously created circumstances of the educational process related to its organization, forms, methods and content, and ensure the success of future economists' professional competence formation in the process of studying mathematical disciplines. It is proved that the set of organizational and pedagogical conditions affects the progress in the formation of future economists' professional competence formation in the process of studying mathematical disciplines. We revealed that the organizational and pedagogical conditions determine the effectiveness of the influence of the internal educational environment of the institution on the formation of professional competence of future economists in PPEI. According to the results of the system analysis, the organizational and pedagogical conditions for future economists' professional competence formation in the process of studying mathematical disciplines are determined: □ professional orientation of the content (strengthening of the applied orientation) of mathematical disciplines; □ Adaptation of mathematical training to the needs of students; □ use of digital (information and communication) technologies. It is substantiated that the complex of selected organizational and pedagogical conditions will create an adaptive digital educational environment of PPEI, which meets the needs of society and the requirements for ensuring the quality of education. The implementation of the property of adaptability is based on the use of digital technologies in the educational process, which creates the necessary conditions for individualization and differentiation of learning, taking into account the psychophysiological characteristics of students. The essence of the concept of «adaptive educational environment» is characterized, and its main characteristics and conditions of formation are identified. It has been determined that the model of future economists' professional competence formation in the process of studying mathematical disciplines in PPEI is a description and theoretical substantiation of the structural components of the process of future specialists' training. The developed model reveals the process of future economists' professional competence formation in the process of studying mathematical disciplines in PPEI and represents a set of interrelated components (blocks) such as target, content, operational activity, and diagnostic-effective. The determined content blocks reveal the essences and relationships that provide organizational and pedagogical conditions for the implementation of the model and determine the criteria, indicators and levels of future economists' professional competence formation in the process of studying mathematical disciplines in PPEI utilizing information and communication technologies. The methodology for implementing the model of future economists' professional competence formation in the process of studying mathematical disc

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Сидорук Л. М. Особливості викладання вищої математики у процесі розв'язування прикладних задач майбутніми фахівцями економічного профілю. Педагогічна освіта: теорія і практика : Збірник наукових праць / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка; Інститут педагогіки НАПН України [гол. ред. Лабунець В.М.]. Кам'янець-Подільський, 2018. Вип. 25 (2-2018). Ч. 1. С. 265-271. URL: <http://pedosv.kpnu.edu.ua/article/viewFile/151529/150426>
- 2. Бахмат Н. В., Сидорук Л. М. Формування сучасних уявлень про адаптивне освітнє середовище закладу вищої освіти. Освітній простір України : науковий журнал. ДВНЗ Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. 2019. № 15. С. 17-25. URL: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/366>

- 3. Sydoruk L. The use of the Classtime platform in the context of inclusion. Scientific herald of the Institute of vocational education and training of NAES of Ukraine. Professional Pedagogy. 2019. 2 (19). P. 133-139. URL: <https://jrnlsvet.edu.ua/index.php/1/article/view/504>
- 4. Бахмат Н. В., Сидорук Л. М. Математична підготовка здобувачів освіти засобами сервісу Classtime. Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» ім. Т. Г.Шевченка ; голов. ред. М. О. Носко. (Серія: Педагогічні науки). Чернігів : НУЧК, 2020. Вип. 11. С. 3-10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnuchkpn_2020_11_3.
- 5. Bakhmat, N., Sydoruk, L., Poberezhets, H., Boyarova, O., Mazur, Y. Features of Using the Opportunities of the Digital Environment of the Higher Educational Institution for the Development of Future Economists' Professional Competence. Economic. Affairs (New Delhi), 2023, 68(1), pp. 43–50. DOI: 10.46852/0424-2513.1s.2023.6 Scopus. URL: <http://ndpublisher.in/admin/issues/EAv68n1sf.pdf>
- 6. Sydoruk L. Creation of interactive exercises for a distance course in higher mathematics by means of Learningapps.org online resource. Natural Science Readings, Scientific Journal, No.1, 2019, Volume 1. School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava. P. 106-111.
- 7. Sydoruk, L., Bakhmat, N., Poberezhets, H., Misenyova, V., & Boyarova, O. (2022). Formation of future economist professional competence in adaptive-digital environment conditions of higher educational institution. International Journal of Health Sciences, 6 (1), 103–114. URL: <https://sciencescholar.us/journal/index.php/ijhs/article/view/3390>
- 8. Сидорук Л. М. Розв'язування прикладних задач в процесі математичної підготовки студентів економічного профілю. Інклюзивна освіта в контексті викладання фундаментальних дисциплін: зб. наук. пр. / [редкол.: М. М. Тріпак (гол.), О. Н. Коркушко, Т. А. Марчак та ін.]. Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня «Рута», 2018. С. 79-83.
- 9. Сидорук Л. М. Математична підготовка студентів економічного профілю в адаптивному освітньому середовищі закладу вищої освіти. Збірник наукових праць молодих вчених Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2018. С. 74-75.
- 10. Сидорук Л. М. Використання платформи Classtime у процесі математичної підготовки студентів коледжу в умовах інклюзії. Інновації партнерської взаємодії освіти, економіки та соціального захисту в умовах інклюзії та прагматичної реабілітації соціуму: матеріали III міжнародної науково-практичної конференції. Кам'янець-Подільський : Подільський спеціальний навчально-реабілітаційний соціально-економічний коледж, 2019. С. 353-356.
- 11. Сидорук Л. М. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у процесі підготовки здобувачів вищої освіти з порушеннями слуху. Вектор Поділля : наук. журн. / [Подільський спеціальний навчально-реабілітаційний соціально-економічний коледж; редкол.: М. М. Тріпак (гол.ред.), О. Н. Коркушко, А. Zielińska та ін.]. Кам'янець-Подільський : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2019. Вип. 2. С. 200-212.
- 12. Сидорук Л. М. Використання Moodle у процесі підготовки здобувачів вищої освіти в умовах інклюзії. Сучасні проблеми та перспективи розвитку мережево-цифрової освіти: збірник матеріалів наукової конференції з міжнародною участю. Южне, 2019. С. 65-73.
- 13. Сидорук Л. М. Адаптивная система обучения в условиях инклюзии. Наука, образование, культура: международная научно-практическая конференция. Т. 3 : Психолого-педагогические науки / сост.: Т. И. Раковчена [и др.]. Комрат : КГУ (Тірогр. «A&V Poligraf»). 2020. С. 579-582.
- 14. Сидорук Л. М. Інклюзивне освітнє середовище закладу фахової передвищої освіти. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2020. Т. 3. Вип. 19. С. 119-120.
- 15. Сидорук Л. М. Можливості онлайн ресурсу Learningapps.org та платформи Moodle для вивчення вищої математики в умовах дистанційного навчання. Інновації партнерської взаємодії освіти, економіки та соціального захисту в умовах інклюзії та прагматичної реабілітації соціуму: матеріали IV Міжнародної

науково-практичної конференції. Кам'янець-Подільський : Подільський спеціальний навчально-реабілітаційний соціально-економічний коледж, 2020. С. 188-190.

- 16. Сидорук Л. М. Тестовий контроль знань в умовах дистанційного навчання. Внесок молодих вчених у соціально-економічний розвиток Західного регіону: Матеріали науково-практичного форуму (м. Кам'янець-Подільський, 25 лютого 2021 р.). Кам'янець-Подільський : Подільський спеціальний навчально-реабілітаційний соціально-економічний коледж, 2021. С. 145-148.
- 17. Сидорук Л. М. Адаптація вивчення вищої математики до потреб здобувачів освіти з порушеннями здоров'я в умовах дистанційного навчання. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Вип. 20. Т. 3. С. 126-127.
- 18. Сидорук Л. М. Використання онлайн-ресурсу Quizlet в умовах дистанційного навчання. Інновації партнерської взаємодії освіти, економіки та соціального захисту в умовах інклюзії та прагматичної реабілітації соціуму: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції. Кам'янець-Подільський, Подільський спеціальний навчально-реабілітаційний соціально-економічний коледж, 2021. С. 262-264.
- 19. Сидорук Л. М., Сидорук С. А. Особливості формування «soft skills» у здобувачів вищої освіти з порушеннями здоров'я в умовах дистанційного навчання. Вектор Поділля : наук. журн. / Подільський спеціальний навчально-реабілітаційний соціально-економічний коледж; редкол.: М. М. Тріпак (гол.ред.), Т.А. Марчак (заст. гол.ред.), та ін. Кам'янець-Подільський : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2021. Вип. 4. С. 234-246.
- 20. Сидорук Л. М. Психолого-педагогічні аспекти математичної підготовки студентів коледжу в умовах інклюзії. Збірник наукових праць молодих вчених Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2022. С. 64-66.
- 21. Сидорук Л. М. Використання веб-сервісу Live Worksheets в умовах дистанційного навчання. Інновації партнерської взаємодії освіти, економіки та соціального захисту в умовах інклюзії та прагматичної реабілітації соціуму: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції. Кам'янець-Подільський : Навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут», 2022. С. 245-247.
- 22. Сидорук Л. М., Павловська Т. Ю. Інформаційно-комунікаційні технології забезпечення інклюзивного навчання у закладах вищої освіти. Домінанти становлення інклюзивного соціуму в Україні: колективна монографія / За загальною редакцією М. Тріпака, С. Петрухи, А. Тимківа. Кам'янець-Подільський : ЗУНУ, 2022. С. 402-427.
- 23. Сидорук Л. М. Використання онлайн-дошки CleverMaths для вивчення геометрії. Інновації партнерської взаємодії освіти, економіки та соціального захисту в умовах інклюзії та прагматичної реабілітації соціуму: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції. Кам'янець-Подільський: Навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут», 2023. С. 154-156.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бахмат Наталія Валеріївна
2. Nataliia Bakhmat

Кваліфікація: д. пед. н., професор, 13.00.04**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-6248-8468**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка**Код за ЄДРПОУ:** 02125616**Місцезнаходження:** вул. Огієнка, буд. 61, Кам'янець-Подільський, Кам'янець-Подільський р-н., 32300, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Сектор науки:** Університетський**VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів****Офіційні опоненти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Любарець Владислава Вікторівна
2. Vladyslava V. Liubarets

Кваліфікація: д. пед. н., професор, 13.00.04**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-8238-1289**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Український державний університет імені Михайла Драгоманова**Код за ЄДРПОУ:** 44807628**Місцезнаходження:** вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Сектор науки:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Дубініна Оксана Володимирівна

2. Oksana Dubinina

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000п0002п5405п8502

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад вищої освіти "Університет менеджменту освіти"

Код за ЄДРПОУ: 35830447

Місцезнаходження: вул. Січових стрільців, буд. 52-а, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Академічний

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кірдан Олександр Петрович

2. Oleksandr Kirdan

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2667-6589

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Код за ЄДРПОУ: 02125639

Місцезнаходження: вул. Садова, буд. 2, Умань, Уманський р-н., 20300, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Панчук Олег Петрович

2. Oleg Panchuk

Кваліфікація: к. пед. н., доцент, 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7215-192X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Код за ЄДРПОУ: 02125616

Місцезнаходження: вул. Огієнка, буд. 61, Кам'янець-Подільський, Кам'янець-Подільський р-н., 32300, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Кух Аркадій Миколайович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Кух Аркадій Миколайович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Дмитрецька Любов Іванівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна